

PÖYTÄKIRJA

VAMMAISNEUVOSTON KOKOUS 11/2012

Aika	ti 20.11.2012 kello 13.30 - 15.30
Paikka	Oulu10, Kokoushuone 156
Läsnä	Unto Lampinen, puheenjohtaja, Oulun Invalidien Yhdistys ry Lasse Jalonen, varapuheenjohtaja, Pohjois-Pohjanmaan Näkövammaiset ry Anne Filali, Hyvinvointipalvelut/Palveluohjausyksikkö Jorma Inkamo, Oulun Reumayhdistys ry Marja-Leena Kemppainen, kaupunginhallitus Sakari Murtovaara, Oulun seudun MS-yhdistys Juhani Nissilä, Oulunsalon vanhus- ja vammaisneuvosto Maarit Niva, Hyvinvointipalvelut Veli-Matti Pyhänniska, Nuorisoasiainkeskus Sirkka Rautio, Oulun Kehitysvammaisten Tuki ry Martti Tihinen, Yli-lin vanhus- ja vammaisneuvosto Taimi Turves, Oulun Sydänyhdistys Pirkko Tähtelä, Haukiputaan vammaisneuvosto
Sihteeri	Katja Kuusela
Poissa	Irja Jylhä, Opetustoimi Mikko Marjomaa, Kiimingin vammaisneuvosto Virpi Rajala, Liikuntavirasto

Käsiteltiin

1. Kokouksen avaus
Puheenjohtaja avasi kokouksen.
2. Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
Todettiin.
3. Esityslistan hyväksyminen
Hyväksyttiin.
4. Edellisen kokouksen 10/2012 pöytäkirjan hyväksyminen
Hyväksyttiin.
Tiedoksi työvaliokunnan muistio 10/2012
Merkittiin tiedoksi.
5. Vammaisneuvoston taloustilanne 19.11.2012
Merkittiin tiedoksi.

PÖYTÄKIRJA

6. Yli-lin koulun laajennus Kunnan insinööri Alisa Forsander

Laajennus koskee vuonna 2010 valmistunutta koulua. Koulu käsittää luokat 1-9. Koulusta on suunniteltu kengätöntä koulua, jolloin oppilaille on järjestettävä sisääntulon yhteyteen kenkien säilytyspaikat. Pyörätuolin käyttäjille on varattu renkaiden pesupaikka.

Kansalaisopisto käyttää koulun tiloja kouluajan ulkopuolella; tiloja tullaan käyttämään myös nuorisotiloina. Muutamista luokista voidaan väliseiniä siirtämällä tehdä suurempia kokous-/seminaaritiloja.

"Inklusiivinen opetus lähtee siitä ajattelusta, että kaikki oppilaat käyvät alusta asti tavallista lähikoulua, jossa he saavat edellytystensä mukaisen yksilöllisen opetuksen. Inklusion näkökulmasta rakentamisessa tulee ottaa huomioon oppilaiden erilaiset ja yksilölliset tarpeet suoriutua opetuksesta ja opiskelusta. Koulun rakennukset ja lähiympäristö muodostavat kokonaisuuden, jota yksilöllisissä opetus järjestelyissä tulee pystyä hyödyntämään. Tämä edellyttää, että fyysiset tilat ovat esteettömät." (Esteettömyys koulussa 2008).

Vammaisneuvosto kiinnittää Yli-lin koulun laajennussuunnitelmassa huomiota seuraaviin seikkoihin:

- o invapysäköintipaikkoja tulee olla pääoven läheisyydessä
- o pääoven tulee olla automaattisesti tai painonapilla avautuva
- o saattoliikenne järjestettävä niin, ettei synny vaaratilanteita
- o luiskiin asennettava monitasoiset kaiteet
- o induktiosilmukat asennettava yleisessä käytössä oleviin tiloihin
- o hissien mitat tarkistettava - niiden tulee olla väh. 1100 x 2100 mm
- o sisätiloissa tulisi olla häikäisemätön ja muunneltava valaistus
- o huomioitava, että kontrastit ovat selkeät ja että lasipintoihin tulee tarpeeksi erottuvat huomiomerkinnät
- o mietittävä esteettömyyttä myös opettajien kannalta, nyt esim. invawc:tä ei ole opettajain huoneen yhteydessä
- o lapsia ja nuoria olisi kuultava heitä koskevassa asiassa

Sihteeri toimittaa lausunnon esittelijälle.

7. Uuden Oulun vammaisneuvoston toimintasäntö ja toimintasuunnitelman tarkennus

Hyväksyttiin työvaliokunnan laatimat asiakirjat. Sihteeri toimittaa toimintasäännön lakimies Jukka Lampénille.

PÖYTÄKIRJA

8. Oulun kaupungin vammaisavustajien toimipaikka ja määrä

Vammaisneuvoston sihteerin on otettu yhteyttä asian tiimoilta ja työvaliokunta päätti, että selvitetään asiaa. Asiaa esitteli palveluesimies Anne Filali.

Entisessä Vammaispalvelutoimistossa Vanhantullinkadulla (nykyisin Palveluohjausyksikkö) työskenteli aiemmin ns.vammaisavustajia, jotka toimivat avustajina pieniä tuntimääriä avustamista tarvitseville vammaisille sekä tekivät omaishoitajien lomituksia. Viime keväänä palvelu on siirtynyt asumis- ja päivätoimintapalveluiden toiminnaksi, avustajista kolme on siirtynyt ehkäisevään perhetyöhön ja omaishoitajien lomitukset on loppunut. Tällä hetkellä vammaisavustajia on enää viisi ja heidän toimipisteensä on Rajakylässä.

Yksityishenkilön mukaan muutokset tapahtuivat nopeasti ja vammaisille avustajan tarpeille aiheutui huolta siitä, miten järjestää itselleen avustaja.

Vammaispalvelulain mukaista henkilökohtaista apua järjestetään Oulussa siten, että vammaisen on itse avustajansa työnantaja tai että kaupunki ostaa palvelua asiakkailleen. Palveluseteli ei vielä ole käytössä.

Vammaisneuvosto esittää asumis- ja päivätoiminnan johtajalle huolensa vammaisavustajien tulevaisuudesta. Palvelu on ollut erittäin tärkeä osa vähän mutta välttämättä apua tarvitsevien vammaisten oululaisten arjessa selviytymisessä. Henkilökohtaisen avustajan työnantajaksi ryhtyminen ei ole kaikille asiakkaille mahdollista eikä mielekästä. Ostopalveluna tuotetussa palvelussa avustajat vaihtuvat usein, jolloin asiakas joutuu aina perehdyttämään uuden avustajan. Vammaisavustajien tekemä tärkeä työ on monille riittävä kevyt palvelumuoto.

Vammaisneuvosto toivoo, että vammaisavustajien toimipaikkaa mietitään uudelleen, jotta asiakaskäynnit olisi helpompi organisoida. Vammaisneuvosto toivoo myös, että tätä ainutlaatuista palvelua kehitetään edelleen, jotta mahdollisimman moni vammaisen oululainen voisi saada apua myös siinä tapauksessa, että apu on välttämätöntä, mutta vähäistä.

9. Oulun Invalidien Yhdistys ry 75 vuotta

Tiedoksi vammaisneuvostolle, työvaliokunta päätti kokouksessaan 10/2012, että huomioidaan 75-vuotta täyttävää yhdistystä 100 €:n lahjoituksella, jolla tuetaan yhdistyksen vertaistukitoimintaa.

10. Hallintokuntien asiat

Maarit Niva:
- Lakeuden kunnat mukaan sosiaalipäivystykseen

PÖYTÄKIRJA

- sosiaalinen luototus uudistuu Oulussa
- sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetuspalvelut nousevat 8 matkasta 12 matkaan
- kuusikkokuntien vertailu: palvelusuunnitelmia tehdään Oulussa kattavasti

Veli-Matti Pyhänniska toi esille huolen liukkaista keleistä:

- Liukkaasta kelistä varoittavan palvelun voi tilata puhelimeen. Tietoa löytyy seuraavasta linkistä: <http://www.liukastumisvaroitus.fi>

Unto Lampinen nosti esille kysymyksen

- eikö Palvelulinjalla matkustettaessa avustaja pääse ilmaiseksi?
- Lampinen ja Jalonen selvittävät asian MPK-seurantaryhmässä.

11. Terveiset tapahtumista

"YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva yleissopimus Suomen vammaispolitiikan viitoittajana"-seminaariin / Inkamo&Jalonen

Lasse Jalonen ja Jorma Inkamo toivat terveiset seminaarista.

12. Tiedoksi

- Uuden Oulun vanhuspalveluiden harmonisointi
- Kirkon Saavu - saavutettavuusohjelma
<http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?open&cid=Content5EC5B6>
- Mieli-pidekirjoitus: Vammaisia kuultava myös heitä koskevissa palveluhankinnoissa, Unto Lampinen ja Markku Lohikoski (liite)

13. Saapuneet kirjeet

- Kaupunginhallituksen päätös 29.10.2012 § 470, " Oulun kaupungin vammaisneuvoston kokoonpanon muutos"
- kiitoskortti Reumayhdistys ry:ltä
- STM Valtakunnallinen vammaisneuvosto tiedote 3/2012
- Teknisen Keskuksen suunnitelmat ja hankkeet:
www.ouka.fi/tekninen/suunnitelmat

14. Lähteneet kirjeet

- 31.10.2012, pk ote 10/12 Uuden Oulun vammaisneuvoston muodostaminen / uudelleen käsittely, Pasi Laukka, Ari Heikkinen, Sirkka-Liisa Olli
- 12.11.2012 kutsu vammaisystävällisen liikkeen palkitsemistilaisuuteen Linnanmaan Prisma sekä Oskarin kellari
- 12.11.2012 pk ote 10/12 Alueellisen apuvälinekeskuksen kuulumisia, Marja Rahkola
- 12.11.2012 aloite Oulun kaupungin neuvolatoiminnalle SAMAT-projektin yhteistyöpyynnön hyväksymisestä, Tuula Tähtinen

15. Muut esille tulevat asiat

Ei ollut.

PÖYTÄKIRJA

16. Seuraava kokous ti 11.12.2012 klo 11.30 (156)

17. Kokouksen päättäminen
Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 15.30.

Oulussa 11.12.2012

Katja Kuusela
sihteeri

MERK. Unto Lampinen
puheenjohtaja

Vammaisia kuultava myös heitä koskevissa palveluhankinnoissa

Hankintalaki pohjautuu EU:n hankintasääntelyyn, jonka tavoitteet juontuvat Euroopan unionin perustamissopimuksen ns. perusvapauksista. Hankintasäännösten tavoitteina onkin ensisijaisesti parantaa yritysten kilpailukykyä sekä turvata tavaroiden, palveluiden, pääomien ja työntekijöiden vapaa liikkuvuus.

Hankintalaki vaikuttaa entistä vahvemmin myös julkisten sosiaali- ja terveystalveluiden järjestämiseen. Kunnan järjestämät palvelut mahdollistavat täysipainoisen elämän erityispalveluita tarvitseville. Vaikeasti vammaisille ihmisille sosiaalipalvelut merkitsevät yksilön perusoikeuksien toteutumista.

Hankintalaki ohjaa kuntia kilpailuttamaan muiden hankintojen ohella myös vaikeavammaisten kuntalaisten tarvitsemia sosiaalipalveluja. Kuntien virkamiehet ja tulevat luottamushenkilöt eivät kuitenkaan saisi vetää hätäistä johtopäätöstä, että ainoa tapa järjestää palveluja on nimenomaan kilpailutus. Invalidiliiton tietoon on tullut tilanteita, joissa hanakka kilpailuttaminen on ajanut järjenkäytön ja inhimillisyyden ohi: vaikeavammaiselle asiakkaalle on saattanut löytyä asuinpaikka satojen kilometrien päästä kotikunnasta.

Kunnanvaltuustot, hallitukset ja lautakunnat päättävät palvelu- ja hankintastrategiassa tavoista, joilla kunta järjestää palveluja. Kunta voi tuottaa palvelut itse tai järjestää ne yhteistyössä toisten kuntien kanssa. Kunta voi päättää, ottaako se käyttöön palvelusetelin tai hankkiiko palveluja kilpailuttamalla. Palveluiden järjestämistapa vaikuttaa asiakkaan asemaan ja valinnanvapauteen.

Asiakkaan ääni pitäisikin saada paremmin kuuluville palveluiden järjestämisessä. Palvelujen järjestäjien, käyttäjien ja tuottajien toimiminen yhdessä muuttaa asiakkaat kohteista toimijoiksi, jolloin asiakkaiden kokemusta voidaan käyttää palveluiden kehittämisessä. Tällöin palveluiden suunnittelu ei tapahtuisi vain virkamiehen pöydällä, kilpailutuksen informaatiota puntaroiden.

Kunnissa tarvitaan nyt enemmän vaikeavammaisten asiakkaiden osallisuutta palvelujen suunnittelussa ja toteutuksessa. Käyttäjiä kuulemalla varmistetaan parhaiten palveluiden laatu, vaikuttavuus – ja loppujen lopuksi myös kokonaistaloudellisuus.

Unto Lampinen
Alueohjausryhmän puheenjohtaja
Invalidiliitto ry

Markku Lohikoski
Järjestötyön suunnittelija
Invalidiliitto ry